

Izhodišča za pripravo zakona o inštitutu za medicinsko in drugo izvedenstvo

Tanja Mate, Ministrstvo za zdravje

DNEVI POKLICNE IN ZAPOSLOTVENE REHABILITACIJE:

»Zaposlovanje in delo invalidov ter poklicna in zaposlitvena rehabilitacija«

24. in 25. september 2024, Portorož

preteklost

- Zamisel, da bi se postopki v posameznih vejah socialne varnosti bolj poenotili in poenostavili, ni nova. Že v preteklosti je do ideje večkrat prišlo, vendar pa ideja, kljub načelni podpori izvajalcev socialnih zavarovanj, žal nikoli ni bila realizirana.
- Zametki teh zamisli so se pojavili v letu 2009, ko je bila imenovana delovna skupina iz predstavnikov Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, Ministrstva za zdravje in zavodov s področja socialnih zavarovanj.
- Rezultat dela skupine je bilo gradivo – elaborat ter predlog zakonskega besedila o ustanovitvi enotnega izvedenskega organa.
- Kot predlog racionalizacije je uvedbo enotnega izvedenskega organa predlagala tudi v letu 2016 izdana Bela knjiga o pokojninah.
- Vse do danes rešitev še ni bilo

sedanjost

- Jeseni leta 2023 je ministrica za zdravje imenovala delovno skupino za pripravo Zakona o skupnem izvedenskem organu, katere naloga je priprava predloga zakona, s katerim bi se ustanovil nov zavod, ki bi pokrival tako medicinsko izvedenstvo
- Člani medresorske delovne skupine so predstavniki:
  - ministrstev – MZ, MDDSZ, MSP
  - ZPIZ, ZZZS, Zavoda za zaposlovanje
  - predstavnik Združenja MDPŠ

Kje smo?

- izvedenski organi so locirani na Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (ZPIZ), Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) in Inštitutu RS za socialno varstvo (IRSSV);
- delujejo ločeno in brez povezav;
- vsak organ deluje po področni zakonodaji: Zakonu o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ), Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2)
- onemogočeno je sočasno iskanje rešitev, hitrejše vračanje na delo ali pa iskanje rehabilitacijskih potencialov ali pa pravic iz invalidskega zavarovanja.

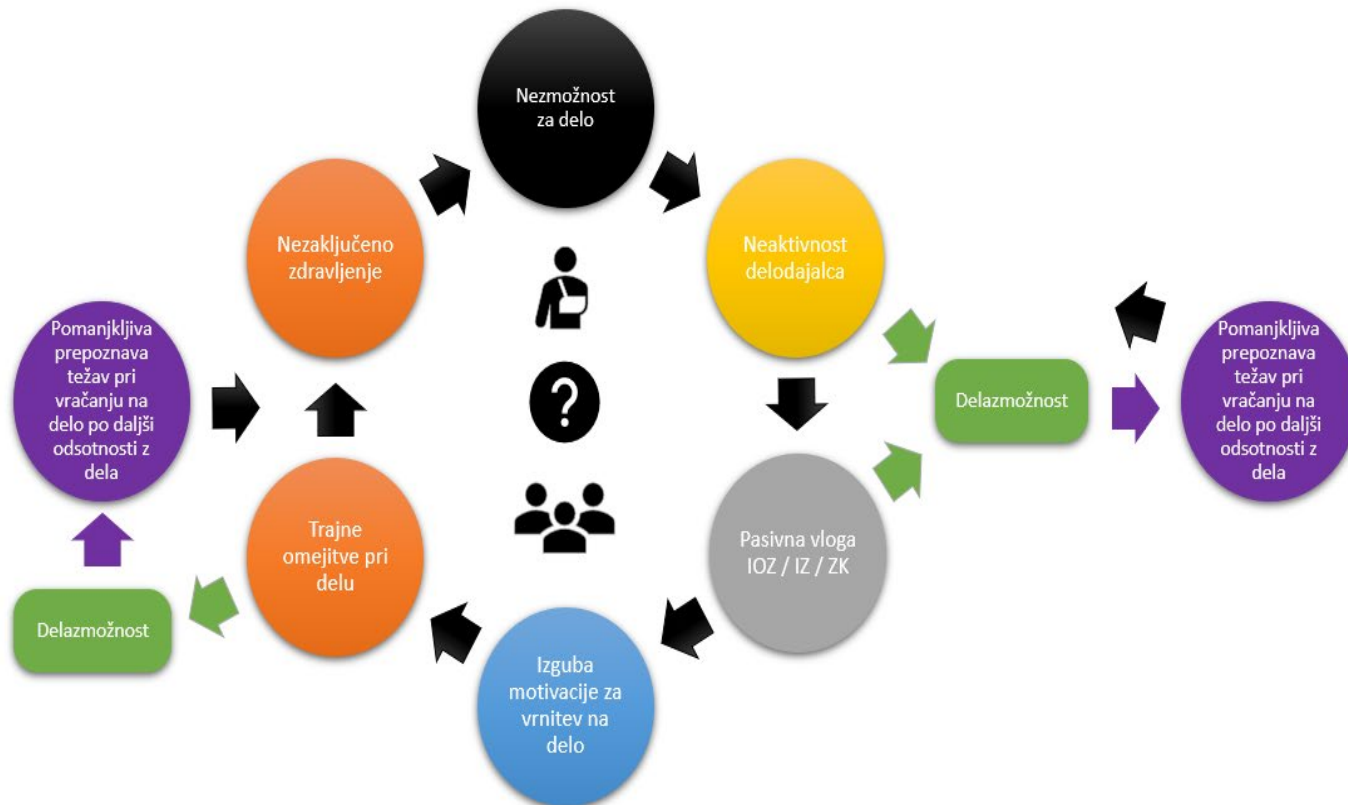
PROBLEMI po mnenju OECD...

- Spodbujanje **zgodnjega zagotavljanja poklicne rehabilitacije** in poklicnega usposabljanja
- Krepitev **vklučenosti in spodbud delodajalcev in delavcev**
- Sprememba **vloge in nalog obravnave ter zdravnikov specialistov medicine dela, prometa in športa**
- **Omejitev najdaljšega obdobja prejemanja nadomestila za čas bolezni**
- **Obravnavanja poškodb pri delu** (finančna odgovornost delodajalcev)
- Odprava starostne omejitve za pravico do **poklicne rehabilitacije**
- **Uskladitev ocenjevanja bolniških odsotnosti, invalidnosti** in zdravstvenih omejitev pri zaposlovanju
- Ustanovitev novega skupnega organa za ocenjevanje bolniških odsotnosti in invalidnosti – **enotni izvedenski organ**

Začaran krog

pasivnosti udeležencev ob zmanjšani delazmožnosti delavca zaradi bolezni ali poškodbe

Izhodišča za zakon

1. Porast absentizma v zadnjih letih;
  2. Potrebno se je osredotočiti na povratek na delo;
  3. Poenotenje kriterijev za ocenjevanje začasne in trajne nezmožnosti za delo;
  4. Racionalizacija postopka (hitrejše reševanje zadev).
- **Glavni cilji** so enostavnejši in preglednejši postopki izvedenstva, učinkovitejša izraba človeških in finančnih virov za izdelavo izvedenskih mnenj ter nadaljnji razvoj stroke izvedenstva in zavarovalniške medicine.

Namen zakona

- Odločanje na enem mestu, kar bo pospešilo postopke;
- Večja kadrovska izkoriščenost;
- Poenotenje postopkov odločanja;
- Enotna delovna dokumentacija;
- Načrt vračanja na delo.
- Zmanjšanje odsotnosti od dela (absentizem);
- Vključevanja specialistov medicine dela, prometa in športa in aktivnega dela z njimi:

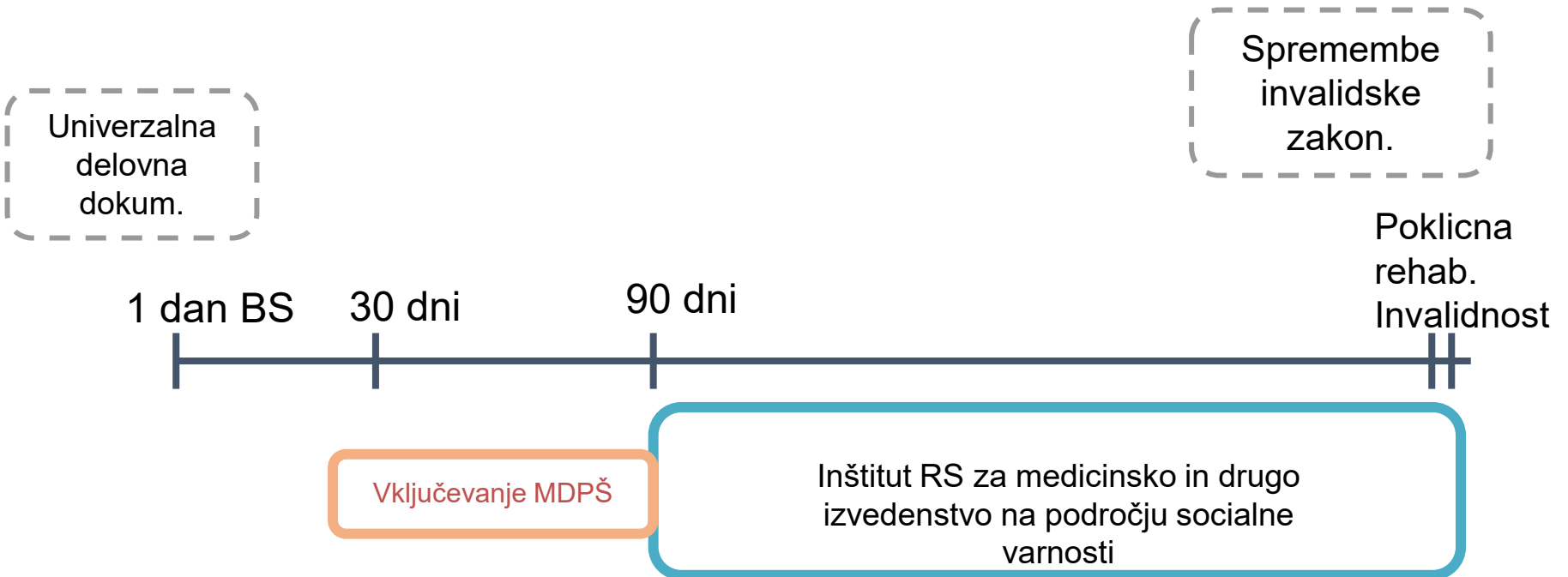

Z zakonom:

- kadrovska izkoriščenost bo boljša (ni ločitve med organi, pomanjkanje izvedencev bo manjše, saj bo skupna baza),
- za državljane bo odločanje hitrejše in zvezno (ni potrebe po iskanju rešitev na več naslovih),
- odločanje bo bolj poenoteno,
- zmanjševanje odsotnosti od dela (absentizem) zaradi:
  - ✓ vključevanja specialistov medicine dela, prometa in športa v obdobju do 90 dni (ohranjanje delazmožnosti, preprečevanje negativnih učinkov dolgotrajne odsotnosti z dela na delazmožnost zavarovanca),
  - ✓ enotne delovne dokumentacije,
  - ✓ načrta vračanja na delo,
  - ✓ hitrejših postopkov presoje pravice, prehoda iz pravic začasne v trajnejšo zmanjšano delazmožnost;
  - ✓ poenotene izvedenske prakse (večja enakopravnost zavarovanih oseb);
  - ✓ poklicne rehabilitacije.

Umestitev zakona v postopek obravnave odsotnosti z dela

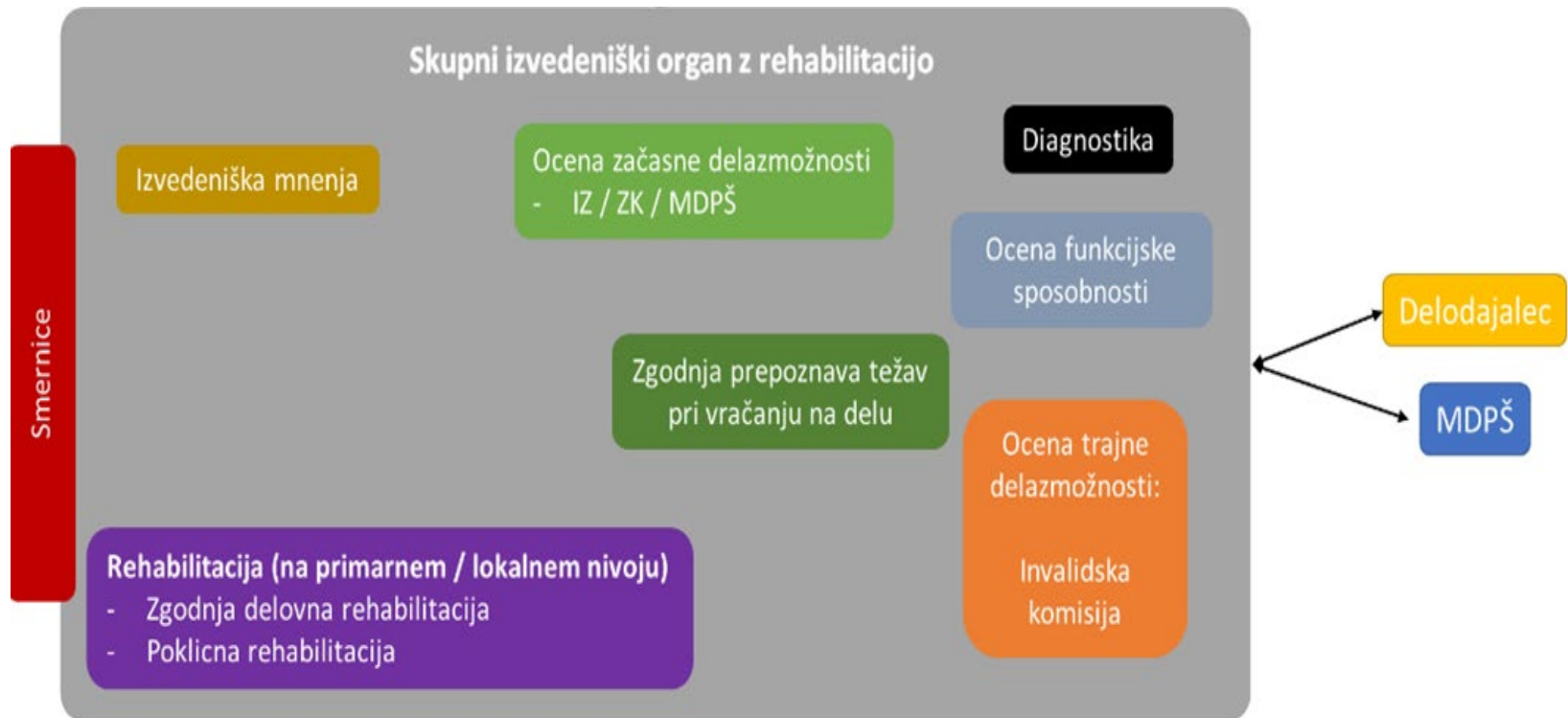

Spremembe
ZZVZZ

Shematski prikaz organizacije dela IO in multidisciplinarnih povezav

Ključne novosti

- Ustanovitev javnega zavoda – inštitut (primarna naloga podajanje izvedenskih mnenj s področja socialne varnosti – ZZZS/ZPIZ/MDDSZ – subkronično in kronično obdobje zadržanosti);
- Kadrovska stabilizacija medicinskih izvedencev in nadaljnji razvoj področja medicinskega izvedenstva;
- Vključevanje izvajalcev MDPŠ v obravnavo subakutne zadržanosti od dela:
  - Elementi modela „fit-note“;
  - Načrt vračanja na delo;
- Ukrepi za zmanjševanje absentizma:
  - Vključevanje izvajalcev MDPŠ v obravnavo subakutne zadržanosti od dela;
  - Vstop v bolniški stalež lahko nad 90 dni predstavlja izstop z oceno preostale delazmožnosti (PR, invalidnost):
    - Poenostavitev prehoda iz ocene začasne zadržanosti od dela v oceno preostale delazmožnosti;
  - Večja enotnost pri odločanju izvedenskih organov področja OZZ in invalid. zavarovanja;
  - Pohitritev postopkov obravnave začasne in trajne delazmožnosti;
  - Funkcionalna diagnostika;
  - Podrobnejša obravnava ponavljajočih se odsotnosti z dela, odsotnosti z dela nad 12 mesecev;
  - Podrobnejša obravnava zadržanosti z dela za primere sumov fiktivnih prijav v OZZ;
- Varovalke za ZO in OZZ:
  - Podrobnejša obravnava zadržanosti z dela za primere sumov fiktivnih prijav v OZZ z možnostjo vračila sredstev iz OZZ za delodajalca;
  - Presoja ocene delazmožnosti MDPŠ v subakutnem obdobju z možnostjo vračila sredstev iz OZZ za delodajalca.

Nujno – sinhrona sprememba zakonodaje

- Absentizem je širši družbeni problem, ne le zdravstveni, potrebno je spremeniti koncept obravnave nezmožnosti za delo v smer iskanja in prepoznavanja preostale delovne zmožnosti
- Paket sprememb zakonov (zakon o zdravstvenem varstvu in zavarovanju, zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, zakon o delovnih razmerjih, zakon o varnosti in zdravju pri delu ter posledično nekaj podzakonskih aktov)
- Potrebno je povečati aktivno vlogo vseh deležnikov ob nastopu zmanjšanje delovne zmožnosti: zavarovanih oseb, delodajalcev, ZZZS, ZPIZ, ZRSZ in vključiti specialiste medicine dela, prometa in športa
- Pri snovanju ukrepov zagotoviti znižanje celokupnega bremena zdravstvenega absentizma (ne samo izvesti prenos med deležniki ali v druge oblike izgub produktivnosti)

Spremembe
ZZVZZ

UKREPI ZA OBVLADOVANJE
ABSENTIZMA ZARADI BOLEZNI ALI
POŠKODBE

Spremembe invalidske
zakonodaje

Pravilnik o
zdravstvenih pregledih
delavcev

Univerzalna delovna
dokumentacija

Inštitut RS za
medicinsko izvedenstvo
na področju socialne
varnosti

Hvala za pozornost

